

Kísérlet az egy Isten hitre az ősi Egyiptomban

Christian Jacq neves francia egyiptológus legújabb könyve a Kr.e. XIV. század közepébe vezet vissza bennünket a legújabb ásatások és feltárt sírokban található feliratok megfejtése új fényt vetít az egyistenhit kialakulására. Ennek az úttörő kísérletnek Nofertiti és Ehnaton a napisten királyi párja vállalkozott.

A királyi pár az ősi egyiptomi számítás szerint a XVIII. dinasztia vége felé a nagy Tutanhamon és Ramszesz előtt élt. Az utódai szerint az eretnek fáraó nevét a feliratokból eltávolítottak.

Mint is tett Ehnaton, az Istenek kik Egyiptomban szép számmal voltak; és egy-egy istennek kik másképp hívtak de feladata ugyanaz volt, egy Isteni személybe vonta össze. De vajon Ehnaton teremtette meg az egyistenhitet? A nyugati vallásfejlődésnek kétezer éve elhitette velünk, hogy a vallás legtökéletesebb formája az egyistenhit. Mire tanítottak meg az egyiptomiak bennünket? Arra, hogy minden istenség az „Egy” az egyetlen kifejeződése, de ez az egy nem zárja ki a „több” fogalmát. Az egyiptomi „vallás” nem más, mint az ember és a szentség között húzódo számos út, amely egy közös pont felé vezet.

Ha az 55. számú sírkamrában talált Aton nagy himnuszát összehasonlítjuk a 104 zsoltárral meglepő hasonlóságot találunk. A zsoltár szerzője nagyon jól ismerte az amarnai szellemiséget, és méltónak tartotta arra, hogy Jehova tiszteletére felhasználja azt. A zsidó írástudók sok egyiptomi szöveget, számos bölcséleti munkát lefordítottak héberre, miközben átvették azok vallásos tartalmát.

A Biblia arról világosít fel bennünket, hogy Mózes tisztában volt Egyiptom minden bölcsességével, az pedig tartalmazza az ég és a föld misztériumának, a teremtés törvényeinek, a templomok titkos részeiben tanított szent tudományok ismeretét. Az egyiptomi szimbolikában „akit kimentettek a vízből” az örök élet birtokosa.

Ramszesz korszakbeli papyrusz említ egy Moszé nevű különleges személyt, aki hatalmas befolyással rendelkezett. Felmerül a kérdés, ha Mózes és Mosze ugyanaz a személy volt, vajon az Exodus későbbi hőse nem lehetett-e valamelyik fáraónak a jobb keze?

A zsidó ezoterikus hagyomány tényként igyekszik beállítani az eseményt, vagy legalábbis a szimbólumok világába helyezni eszerint Mózes időnként istenként időnként királyként más szavakkal, mint Fáraó.

Amikor Isten közölte Mózessel, hogy Ő minden nép istene, de csak Izraellel köt szövetséget, viszont rajta keresztül minden nép istene kíván lenni, Ehnaton nem dédelgetett magában semmiféle univerzalista vágyat, hiszen egyetlen népet sem óhajtott megtéríteni.

Mózest inspirálta-e Ehnaton személyisége és tanítása? Semmi sem bizonyítja ezt, holott napjainkban nyilvánvalóvá vált: a kereszténység eredetét nem lehet megérteni az egyiptomi szellemiség ismerete nélkül.

Mindenkinek ajánlom figyelmébe a könyv elolvasását.

Gyula, 2003-04-02

Bacsa Vilmos
Gyula, Lahner Gy. utca 12. III/11